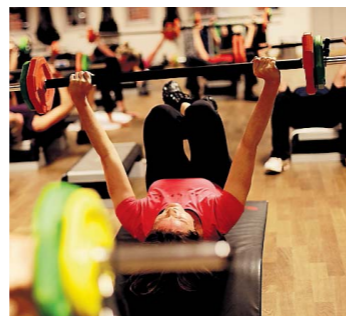

Takler høy utdannelse med god kondis

Ungdommer med god kondisjon har økt sannsynlighet for å ta høyere utdanning, viser en fersk befolkningsstudie. Svenske og tyske forskere står bak undersøkelsen som har tatt for seg data fra 1,2 millioner svenske menn som var på sesjon i forsvar. Et tydelig trekk i studien er at de som bedret kondisjonen gradvis fra de var 15 og fram mot 18-årsalder gjorde det bedre på IQ-tester. De oppnådde også gjennomgående sterkere resultater på

kognitive tester. – Hvis du er i god form på det tidspunktet, ser du ut til å ha en ekstra fordel. Jeg mener aerob trening, kondisjonstrening, er en viktig faktor, sier den tyske forskeren og professoren Georg Kuhn ved Sahlgrenska akademien, til forskning.no. Tidligere har mange studier antydnet en kobling mellom fysisk aktivitet og intellektuelle prosesser hos dyr og mennesker. Men de fleste av disse studiene har hatt helt unge eller eldre i fokus. (NTB)

Hallstein Bjercke, nestleder i Civita

NAVNE-DAG

I dag er det **Hallfrid** og **Hallsteins** navnedag. Begge navn er norrone. Pikenavnet Hallfrid er sammensatt av hallr «flat stein, helle» og fridr «skjønnhet». Guttenavnet Hallstein betyr altså «dobbelte stein». Varianter er hallfred, halvstein. Dobbelbetydningen i f.eks. Hallstein kan forklares med at gutten er oppkalt etter to forfedre.

Arbeiderbladet

7. DESEMBER 1959

De 10.000 soldater og frivillige som deltar i den uhyggelige letingen etter omkomne i Rivierabyen Fréjus, har hittil funnet 323 lik. Tragediens sluttfasit i menneskeliv er på langt nær klar da nærmere 200 fremdeles er savnet. Seksti froskemenn fra den franske og italienske marine har i helgen trålet de stinkende muddersjøene ved Fréjus. Den ene døde etter den andre er blitt trukket opp av det okergule flomvannet eller gravd fram fra ruinene av de 800 husene i katastrofeområdet. Bevæpnede soldater patruljerte i natt i de flomherjede kartalene etter at samvittighetsløse personer hadde vært på plyndringstokt.

7. DESEMBER 1984

Høyre blant annet står for tida i Folkets Hus og snakker om hvor viktig det er med kultur og kulturarbeidsplasser i byen. Samtidig vil de folkevalgte sette tommeskruen på Club 7, utenom de statlige institusjonene landets største mangfoldigste kulturkonsument. Kort sagt: en «surdeig» som betjener flere tusen i uka, med 60 ansatte, står i akutt fare for å gå rett nedenunder, og skjer det så skjer det med politikernes velsignelse. I disse dager ser klubben skriften på veggen og sender ut en fire siders egenmelding, en historisk oversikt, både over økonomi og kulturaktiviteter. Det er et nødop, ilagt fromme ønsker for framtida.

Slike skoger vil vi ikke ha

Rotete skoger med døde trær, tett kratt og ingen utsikt? Nei takk! Jo mer skogen ligner en park, jo bedre er det, synes folk flest.

■ TOR SANDBERG

– Skal vi få folk til å bruke skogene mer, kan de ikke være for tette og ugjenomtrengelige. Folk flest ønsker at skogene skal være velstelte, konstaterer førsteamanuensis Lars Helge Frivold ved Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås.

64 UNDERSØKELSER

Sammen med Vegard Gundersen ved Norsk institutt for naturforskning på Lillehammer, har Frivold samlet data fra til sammen 64 spørreundersøkelser i Norge, Sverige og Finland, som omhandler turgåeres vaner, oppfatninger og holdninger.

Dette har gjort det mulig for forskerne å sette opp en liste over hva en skog bør og ikke bør inneholde for at den skal kunne omtales som en favorittskog av brukerne.

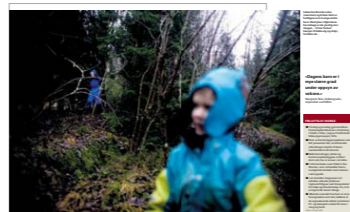
- Her er noe av det folk bare «må» ha:
- God utsikt og åpne områder, slik som vann, myrer og sletter.
- Så store trær som bare mulig.
- Gjærne noen løvtrær inne mellom bartrærne.
- Ingen døde trær.
- Ikke noe hogstavfall, store, ferske hogstflater eller andre spor etter hogst.

VELGER DEN BREDE VEI

– Er det ikke litt paradoksal at når folk skal ut i skogen, så vil de egentlig at den skal være mest mulig lik en park?

– Ja, det kan du si, særlig når det er naturen de vil ut i. Veldig mye av dette har med framkommelighet å gjøre. Forvaltere av rekreasjonsskoger sier at framkommelighet er en svært viktig nøkkelfaktor, svarer Frivold.

– Folk flest hevder at de helst vil gå på lite tilrettelagte stier når de går tur i skogen, men i

Barna skremmes ut av skogen

Dagsavisen 23. november.

praksis går de mye på skogsbilveier. Folk liker også å kunne se inn fra veiene og stiene, gjerne 10-15 meter inn i skogen. Det gir kanskje en følelse av trygghet å få oversikt på den måten, svarer Frivold.

- Hvem er det som trenger en slik trygghet?
- Jeg tror det ligger dypt inne i de fleste mennesker at de ønsker en viss kontroll over sine nærmeste omgivelser.

«NYMODERNE» SKOGER

– Hvorfor vil ikke folk ha døde trær? Det er jo en del av naturens gang?

– Døde trestammer på bakken er nok ikke så inviterende å gå inn mellom. Jeg tror nok også det er slik at døde trær får folk til å tenke at det er ingen som bryr seg om skogen, svarer Frivold.

– Realiteten er at død ved er den aller viktigste enkeltfaktoren for å bevare biologisk mangfold i skog. Trolig er stående og liggende død ved levested for over 6.000 arter i Norge. Når folk får høre dette, begynner de å like døde trær bedre.

– Folk liker også løvtrær. Vil flere løvtrær føre til flere turgåere?

– Folk liker variasjon, så man kan gjerne slippe opp noen flere løvtrær der hvor folk ferdes. Men dette handler også om vaner. En som kommer fra en forblåst kystby i Finnmark synes kanskje all skog er ufyselig, uansett hvordan den er.

– Forandring er vel noe som lenge har preget de norske skogene?

– Dagens skoger er annerledes enn de vi hadde for en del tiår tilbake, bekrefter Frivold. Både innføringen av flatehogst, bygging av utall skogsbilveier og etter hvert også ulike lover og regler som har lagt føringer for bruken av skogen, har i stor grad vært med på å påvirke dens utseende de siste 80 årene, påpeker han.

Turgåere vil se skogen, men ikke bare trær, slik som her. Uten utsikt blir ikke opplevelsen den samme, er oppfatningen.

FOTO: SCANPIX

JUBILANTER

I dag fyller dansepedagog **Bent Geiger** 72 år, lege **Per Fugelli** (bildet) 66 år, skuespiller **Merete Moen** 64 år, artist **Kirsti Sparboe** 63 år, sanger **Tom Waits** 60 år, naturfotograf **Arne Nævra** 56 år, MC-kjører **Pål Anders Ullevålseter** og skuespiller **Tom A. Haug** fyller begge 41 år, skuespiller **Stine Varvin** 38 år og sanger **Karen Jo Fields** 36 år.

85 år

Professor emeritus **Kåre Elgmork**, Underhaugs v. 3, 1358 Jar. Elgmork har vært tilknyttet Universitetet i Oslo som en allsidig vitenskapsmann og foreleser. Han er professor i biologi. I 1959 tok han den filosofiske doktorgrad. Ved siden av undervisning i økologi innførte jubilarer en forelesningsserie om menneskets evolusjon. Han oppholdt seg i to år ved Yale University i USA. Jubilarer er medlem av Det Norske Videnskaps-Akademi og ridder av første klasse i St. Olavs Orden.

80 år

Sivilingeniør **Kaare Flaate**, Bernhard Herresv. 6, 0376 Oslo. Flaate er tidligere forskningsdirektør i Vegdirektoratet. Jubilarer er utdannet sivilingeniør fra NTH med videre studier fra University of Illinois. Han har tidligere vært ansatt som geotekniker i Statens vegvesen, leder av

Veglaboratoriet og veisjef i Møre og Romsdal.

70 år

Siv.ing. **Arn Torkildsen**, Eidsvoldsgata 28, 2004 Lillestrøm. Torkildsen var ansatt i til sammen 15 år ved Kjellerinstitusjonenes Regneanlegg og Regneanlegget Blindern-Kjeller, og deretter i 20 år ved forskjellige data og IT-avdelinger i Telenor. Jubilarer er utdannet sivilingeniør fra NTH i 1963.

Sivilingeniør **Torstein A. Tobiassen**, Schæffersgate 3 B, 0558 Oslo. Tobiassen har siden 1998 vært prosjektleder i Jernbaneverket. Tidligere arbeidet han bl.a. åtte år i New York og ni år i Västerås før han ble ansatt i ABB og senere i Oslo Energi Konsult i Oslo.

60 år

Journalist **Brit Myhrvold**, Etterstad-

kroken 7 C, 0659 Oslo. Myhrvold har arbeidet som journalist i Aftenposten siden 1974, først i innenriksredaksjonen, fra 1981 i økonomiredaksjonen hvor arbeidsfeltet nå først og fremst er boligmarkedet. Jubilarer var journalist i NTB's innenriksredaksjon fra 1970 til 1974. Hun er utdannet ved Norsk Journalistkole 1970.

Banksjef **Arne Heskestad**, Bakkesvingen 7, 2040 Kløfta. Heskestad ble ansatt i Den norske Creditbank (DnC) i 1971. Han har vært leder for en rekke av bankens filialer både i Oslo og på Romerike. De siste 20 årene har han vært leder for DnB NOR på Stovner i Oslo.

50 år

Dekan, professor **Knut Helland**, Natlandsfjellet 113, 5098 Bergen. Jubilarer er dekan ved Det Samfunnsvitenskapelige fakultet, Universitetet i Bergen. Han er professor i medievitenskap ved Institutt for informasjons- og medievitenskap, Universitetet i Bergen.

Prosesstekniker **Bjørn Villy Vikene**, Sveigatena 41, 5514 Haugesund.

BEGRAVELSER

Mandag, 7. desember	
RØDTVET KIRKE	
Eva Ingnora Andersen	11.00
VESTRE KREMATORIUM GAMLE KAPELL	
Per Bjørn Bakken	11.30
Hans Hansen	13.30
VESTRE KREMATORIUM NYE KAPELL	
Paul Fridtjof Kristensen	12.30
ØSTRE KREMATORIUM LILLE KAPELL	
Berit Melheim	12.30
HASLUM KREMATORIUM STORE KAPELL	
Roger Maier	12.00
LILLE KAPELL	
Kari Ugland	13.00

MELDTE DØDE

Bjerke, Irene Bergljot	10.02.1918
Bolgvåg, Reidar Dagfin	01.04.1937
Gjøsvund, Per Arne	06.02.1945
Goddokken, Rolf	13.09.1951
Hoffshagen, Jorun Synnøve	10.03.1950
Høeg, Gunnar	31.01.1935
Jacobsen, Edel Himert	24.09.1920
Johannessen, Ingrid Bergljot	11.07.1918
Johansen, Inger-Lise	28.09.1946
Kristiansen, Marit Louise	26.09.1921
Lie, Aase Solveig	10.06.1914
Moe, Trond	04.11.1928
Neset, Gudrun	22.04.1917
Stenberg, Anders	10.06.1924
Strand, Pauline	28.02.1918
Sæter, Lovise	07.09.1908

DØDSANNONSE

Min kjære trofaste, pålitelige mann, min gode stefar, vår bestefar, oldefar, bror og onkel

Einar Torbjørn Orsen

født 1. juli 1923, er gått bort etter et langt sykeleie. Oslo, 2. desember 2009.

Ellen
Thorbjørn **Anne Kristi**
Tomas og **Kristine**
Anna
Sofie, Ingeborg
Maggi (søster)
Jorunn og Terje
Widar og Adele
Øvrige familie
 Bisettes fra Lambertseter kirke fredag 11. desember kl. 13.30.

«Veldig mye av dette har med framkommelighet å gjøre.

Lars Helge Frivold, førsteamanuensis ved UMB

tor.sandberg@dagsavisen.no